

REDAȚIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Foli de Duminică pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
trăinătate pe an:
40 franci.

Manuscrisurile nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INȘERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inșertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefracate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 31

Revista săptămânei.

Lumea întreagă e încă mereu cu gândul la Italia și la cele ce se petrec acolo, în urma grozniciei întemplării a omoririi regelui Umberto de un nebul de anarhist.

Cu privilegiul urcării în scaunul domniei a noului rege Victor Emanuel III. se pare a se face o apropiere pentru împăcare între Papa dela Roma, capul bisericii catolice și între stăpânirea lumescă din Italia, căci dela 1870, de când i-s-au fost luat Papei proprietățile lumesti, urmașul pe scaunul Sfântului Petru a fost din aceea cauză mereu în supărare cu regele Italiei. Dar' jalea și durerea îi leagă pe toți, îi adună la un loc, ca și bucuria cea mare, și în durerea întregii Italie și Papa s'a unit cu tot poporul, așa că luând parte cu toată inima la durerea țării și la jalea Casei domnitoare, un semn de apropiere între ei, de împăcare, s'a dat.

Pe când, așadar, în Italia ura cea veche dintre oameni se înecă în lacrimile ce se varsă în giurul unui vicriu, un alt omor politic ni-s'a anunțat din țeara noastră soră, din România.

Profesorul Ștefan Mihăileanu din București, un harnic luptător pentru frații noștri Români din Macedonia, de sub scutul împărăției turcești, fiindcă își apără pe frații săi, și lupta contra Bulgarilor, cari vreau să cucerască Macedonia și să prefacă în Bulgaria cu sila pe Românii din acele părți, a fost omorât mișelește de un agent bulgăresc.

A lacrima ne vine, când vedem, de câtă asuprire și de câtă goană au parte Românii pe lumea această!

Încep cu apăsarea de cătră autorități, plătesc cu temnița și chiar cu moartea dragostea de neam, pe care Dumnezeu a sădit-o în sufletul aleșilor.

Dar' în toată amărăciunea noastră să nu ne pierdem credința în Dumnezeu și într-o soartă mai bună, căci chiar goana turbată, ce se face din toate părțile asupra neamului nostru, este o dovadă, că suntem un neam mare și puternic, temut de vrăjmași, chiar și atunci, când stăm cu mâinile în sîn.

Dacă oamenii sălbatici și fără de cultură întrebuintează omorul mișeleș în lupta contra Românilor, oamenii cu carte din rindul vrăjmașilor neamului caută, ca prin încercare de vorbe și ticluiri de învățături să ne arete în lumea mare ca pe niște vinituri în țările locuite de noi, și cari n'ar avea dreptul de a trăi ca neam.

Așa se încercase mai adăunazi să ne arete unii învățați maghiari la o adunare de învățați la Paris, în capitala Franței.

Învățatul român toșă, dl Xenopol, profesor din România, li-a arătat

acestora, că de geaba se silesc să ne facă pe noi vinituri, căci Românii tot aici s'au pomenit, pe aceste locuri, înainte de venirea Maghiarilor, acum o mie de ani, în Ungaria de astăzi, de la descălecarea împăratului roman Traian în Dacia.

Dacă noi vrem să trăim ca neam și voim să fim socotiți ca un neam în regatul sfântului Ștefan, aceasta ni-se cuvine chiar după legile făcute de înșiși Ungurii, pe vremea când încă nu-i apucase gândul de a-și înmulți maghiarimea cu suflete luate din alte neamuri din această țeară.

Silințele lor, de-a ne face pe noi maghiari, toate sunt zadarnice, căci neamul și legea, în care ne-am născut, nu ni-le pot lua cei-ce nu ni-le-au dat, ori cât s'ar apuca ei să înlocuiască chiar legile țării prin ordinațiuni asupritoare pentru noi.

În rindul asupririlor, de cari ni-se face parte, amintim, că de curând a fost oprită o adunare românească la Sanislău, în ținutul sătmărean.

Adunarea generală a despărțământului sătmărean al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, convocată după toate regulile pe ziua de 2 August, și anunțată de cu bună vreme, în formă legală și cu prezentarea statutelor aprobate de ministru, împreună cu concertul ce era să se țină cu cea ocazie, a fost oprită prin gendarmi și armată, — sub cuvânt de a împiedeca o întemplătoare neorinduală, dacă Maghiarii din localitate s'ar apuca de scandaluri, văzând adunați mulți Români la un loc.

Tot povestea mielului, care tulbură apa lupului!

Multe judecați de acestea, turcești, am mai văzut noi, — și Românii se mângăie cu vorba sa din bătăni: Apa trece, petrele rămân.

În gazetele ungurești se scrie mult despre serbarea, ce se va ține în curând, pentru împlinirea a 900 de ani decând s'au încreștinat Ungurii.

Serbarea nu se va face de stat, ci numai de biserica papistașă. Aceasta este o dovadă, că cei-ce se simt astăzi tari și mari, au uitat că au să mulțumească credinței creștine, că trăiesc azi în lume ca popor; că dacă nu s'ar fi încreștinat acum 900 de ani, praf și puderie se alegea de urma lor, ca și de frații lor Huni și Avari, de a căror trecere prin lume numai istoria ne mai spune.

Dar de altfel pe noi Românii nu ne privește această serbare, căci credința noastră religioasă de neamul nostru e legată, de începuturile vieții neamului nostru, ea ni-a fost întotdeauna tărâ și mângăierea, și vom cultiva-o, trăind în mijlocul oricărui împregiurări, sârbând și prăsnuind zilele mari ale bisericii, și pe oamenii mari ai neamului nostru.

Să mai aruncăm o privire în afară de hotarele țării noastre.

În vecinătate, în Serbia, zarva s'a molcomit, după căsătoria regelui Alexandru, și par'că toate au început a merge pe calea cea bună a liniștii și păcii.

În Răsăritul depărtat războiul tot mai curge, și se pare că puterile mari, cari au acolo trupe, s'au desbinat, așa că sfârșitul războiului este cu atât mai îndoielnic și îndepărtat.

Ce se va mai întempla, vom povesti când va fi rindul.

La Ischl. Mercurii dimineața ministrul-president Coloman Széll a sosit la Viena, unde înainte de amiază a conferat mai multă vreme cu primul-ministru austriac Körber, ear' după amiază a plecat mai departe la Ischl, la Majestatea Sa Monarchul. Erf, Jol, prim-ministru unguresc a fost primit de M. Sa împăratul-rege în audiență mai lungă, după care a fost apoi invitat și la prânzul dela Carte. Ministrul-president Széll a petrecut ziua întreagă eri la Ischl, și seara s'a întors carăși la Viena.

Asemenea și ministrul comun de externe Goluchowski, care s'a întors eri din străinătate la Viena, încurând are să plece la Majestatea Sa la Ischl, poate deodată cu primul-ministru austriac Körber.

„Magyar Szó“, dela nașterea sa, care e identică cu căderea baronului Bánffy dela cărma țării, își ține de o zilnică datorie de a insulta pe Români și România.

Capetele înfierbântate ale slujbaşilor antisemitului metamorfozat în patron al lui Israel — cum îl numește „Hazánk“ — scorneasc mereu usasinar și „pustiirea cu foc și sabie“ a ovreilor în Moldova.

Și pentru a turbura cu totul sentimentele și orientarea cititorilor săi, exagerează invențiunile gazetelor din România: „Adevărul“, în a cărui redacție și administrație singur „directoral“ e Român, — și „Patriotul“, născut pentru a trăi din sprigin ovreesc. Cine s'aseamănă, s'adună!

„Egyetértés“ are slăbiciunea de a căuta „lovura“ românești pentru a combata acțiunea Românilor. Așa, în numărul său de Mercuri, pentru a lăvi în „Ligă“, citează un articol al „celui mai mare poet român, Alexandru Macedonsky“ (!), care s'a revoltat contra „Ligă“, pentru că, zice poetul decedent: „E un trist și în adevăr supărător adevăr, că nu există un scriitor sau artist român, care să fi primit mandat dela Ligă, pentru a scrie o lucrare“ (secesionistă). Si acestea le scrie „cel mai distins poet (!), distins antropolog (!) și bărbat de stat“ (!!!), Alexandru Macedonsky, în ziarul „Prahova“.

Punem punct aici.

Din România.

În giurul asasinatului politic

Ștefan Dimitroff, asasinul lui Ștefan Mihăileanu, a fost interogată de judecătorii de instrucție. Acuzatul neagă de-a fi avut complicit, declară însă, că intențiunea sa de a omorî pe Mihăileanu o mai știa un unchiu al său din București, care i-a și arătat pe Mihăileanu, pe care acuzatul nu-l cunoștea înainte, și care l'a îndemnat să ceară au-

torizație lui Saravof, șeful comitetului central macedonean din Sofia, pentru a comite crima.

Acuzatul declară că a primit autorizația dela Saravof, care înainte de a-l concedia, l'a pus să facă un jurământ, prin care se leagă să nu spună nimic din cele ce au vorbit împreună, și să nu spună nici cine făc parte din comitetul revoluționar.

Despre acest Saravof spunea răposatul Mihăileanu, în ziarul său „Peninsula Balcanică“, că: alături de Ferdinand, principe după constituție, se găsește în Bulgaria un altul mai puternic, a cărui acțiune se bucură de toată libertatea, el este adevăratul șef al Bulgariei, și acela este Saravof. Poliția capitalei, după-cum aflăm din ziarele din București, e pe cale de a pune mâna pe unii mulți complicit de al criminațului. — ear Bulgarii fără ocupațiun stabilă în țară vor fi expulsați.

S'a făcut perchișiție mai multor Bulgari din capitală.

La perchișițiunea făcută la domiciliul lui Cazacoff s'au găsit mai multe ziare bulgărești și mai multe scrisori, între cari una de o excepțională gravitate: avea scrisoare, adresată ministrului de interne bulgar, Radostavof, dar pe care Cazacoff nu a avut timpul să o expedese la destinațiune, cuprinde un pasagiu, în care se spune că să se facă totul, ca asasinul Dumitroff să fie protegat.

După consiliul de ministri de Marți seara, dl ministru Marșiloman a avut un lung schimb de note diplomatice cu dl Mișu, agentul României la Sofia.

Dl Marșiloman a ordonat subalternului său să intervie de urgență pe lângă guvernul bulgar, ca să aresteze și să dea judecătoarei pe toți membrii consiliului revoluționar bulgar, a căror complicitate cu Bulgarii criminali din România a fost pe deplin constatată.

Ministrul de externe a făcut responsabil pe agentul român dela Sofia, pentru executarea ordinilor date.

Dacă guvernul bulgar nu va lua nici o măsură de urmărire împotriva Bulgarilor revoluționari, atunci guvernul român e decis să rupă relațiunile diplomatice cu Bulgaria.

Chestia ovrească.

Unele ziare din capitală au dat știrea, că guvernul ar avea de gând să organizeze comunitățile ovreiești.

Altă știre ne apuse, că s'a organizat un corp de propagandă contra stabilirei ovreilor la sate.

În privința acestor chestiuni, cea dintâi — de alt-fel — desmănițată de presa română lăsam să urmeze aci părerile unui marcant membru din partidul guvernamental, după cum le aflăm într'un interviu publicat de „România Jună“:

— Sunt junimist, adevărat am fost, am suat conservator. Nu sunt anarhist, ceea-ce trebuie să notezi. Îți declar sincer, că nu împărtășesc părerile guvernului în privința stabilirei Ovreilor la sate.

Nu admit, ca pentru echilibrarea bugetului să se deschidă Ovreilor porțile satelor noastre. Mergând la sate, Ovreii nu vor face agricultură, ci vor deschide prăvălii și mai ales cărciume. De la acei noul negustori statul va încasa taxe frumoase, dar' eu nu admit, ca în chestiuni de naționalitate să fim conduși de nevoile bănești.

Ți-am spus că nu sunt antisemit. Eu respect principiul sociologic, că eterogenitatea naționalităților într'un stat e un motiv de progres pentru acel stat. Dar' trebuie să ținem seamă de faptul, că un popor numai atunci progresează în contact cu elemente străine, când acele elemente nu sunt mai numeroase și deci

Să ne iubim neamul!

Era tocmai pe la sfîntul soarelui, când veni la mine un prieten și mă rugă să es cu el la preumblare. Eu nu-i refușai cererea și plecaram amîndoi pe o lunca frumoasă și înverzită pe marginea unui rîuleț. Pe stîncile de pe țărmul rîulețului păsările își cântau cîntecul lor de seară; părea că rostesc cu toate în cor o rugăciune ferbinte de laudă către tronul Părintelui celui prea înalt, pentru a câștiga liniștea deplină în neaptea ce începea a-și întinde încet vîlul său negru ca să acopere pămîntul. În mijlocul acestor cîntări mă simțiam atât de fericit!

Peste câteva minute părăsirăm lunca cu sălcile și eram aproape de o cărciumă, — căci de acestea ru ducem lipsă noi Românii de pe la este. Indată ce ne apropiaram, auziram o conversație puternică, care creștea proporționat cu apropierea noastră.

Eu fac semn tovarășului meu să stea pe loc; eram curios să aud despre ce este vorba. Indată și înțeleses totul: Doi inși se certau între sine cu privire la religione, — căci, vezi Doamne, își atlasera ei chiar locul potrivit!

Era adecă unul „unit“ și celalalt „neunit“, Români însă amîndoi. Neunitul numia pe „unit“ latină spurcată, fiindcă el zice „spirit“, ear' nu „duh“. Unitul îi numia pe celalalt jiganie sîrbească, că doară „spirit“ e mai bine, căci e cuvînt românesc, ear' nu străin ori sîrbesc.

În întreg decursul acestei discuții în apropiere se auzia un riset tare și batjocoritor. Acolo erau adecă 2 Unguri, compatrioții de ai noștri, cari rîdeau cu lacrimi de bucurie, că cei doi Români se înțeleg așa de bine.

Sîrace Române, — eug-tam eu, — cum trăiești tu; ce puțin face înaintea ta frăția de sânge și cum faci să crească prin aceasta inima dușmanilor tei! Străbunii noștri au învins mulțime de vrăjmași, au zdrobit legătura robiei numai cu legătura cea sfîntă a înfrățirii, cu acea sfîntă și sublimă legătură, care ar trebui să ne lege și azi când timpul e mai greu, când greutățile nu sunt mai

puțin apăsătoare, când subsistența noastră națională e așa de mult periclitată. Dacă străbunii noștri au învins numai și numai prin frățietate și iubire de neam, ce vom face noi azi, când suntem desbinăți? Ce vom face noi, în inima cărora a străbătut umbra desbinării, întunecînd cu vîlul său negru și diavolesc raza cea dulce și atât de mîngăitoare a înfrățirii? Și oare mult mai are să domnească în inima noastră această umbră? Până când vom fi sclavii acestei patimi îngrozitoare ce duce la pierire? Până când ne vom sfășia noi între noi, în timpul când dușmanii ne pregătesc mormîntul?

Un Dumnezeu avem, un neam suntem și de aceea și pe acest temei și pentru biruința noastră în lupta cu vrăjmașii noștri să ne unim iubirea de neam să ne unească; să vadă toți, că suntem iavetăceli și filii ai lui Christos, avînd dragoste între noi și atunci inima dușmanilor noștri nu va mai crește de bucurie. Iubește-ți, Române, neamul teu, și ține la legătura ce Dumnezeu a lăsat între fiii tei!

Coc.

BETIA.

Na e făptură pe pămînt mai măreață și mai minșnată decît omul. Ce minte mai ageră și mai încăpătoare decît a lui? Animalul cel mai deștept abia își aduce aminte, ca prin vis, de ziua de ieri și nici prin gând nu-l trece că după azi vine „aine“. Trăiește cu clipa, care zboară și picre fără să știe că a trăit și că a trăit și fără să se întrebe de restul său, de al ființelor ce l-au facut-giurat și de al lumii, în care s'a născut. Omul nu uită trecutul, vede departe în viitor și cartă să-și lămurească și ficea sa și firea dinafară de el.

Ce ființă mai chipeșă, mai falnică și mai frumoasă decît dînsul! Statura lui mîndră și dreaptă îi spune, că el este regele stător vieții, ear' se strîse pe pămînt sau se încovoie cu capul plecat, ca niște roabe înaintea lui.

Când omul se adînc ște în gînduri, când grijile vieții și dorul de izbîndă îl imboldesc la muncă și la luptă, cu respect te oprești, fără voie înaintea lui, ca înaintea unei ieșoare, așa de împodobit de raze și-aș pare chipul lui serios. Ear' când risul vesel și gluma isteată îl luminează fața, ce seni-

nătate și răcoare îți străbate sufletul! Par'că vezi risipindu-se norii de pe fruntea munților și soarele dimineții aurind holdele bogate.

Nu mai omul are darul neprețuit de a-și arăta graiul deslușit, ce simte și ce gîndește. Uitați-vă la celelalte ființe. N'oi fi simțind și ele trecînd prin capul lor păreri, fie cât de întunecate? Dar' sunt mute. Sufletul lor, care abia licărește puțin în lume ca după somn, nu se arată împede în cuvinte, cu șir și cu rost. Animalul mugește, sbiară urlă, game; nu vorbește. Da, nu e făptură pe pămînt mai măreață și mai minșnată decît omul; nu e alta mai chipeșă, mai falnică și mai frumoasă și numai el are darul cuvîntului.

Ce jale grea te apasă dar, când vezi pe acest rege al pămîntului că se face una cu toate dobitoacele de rînd! Cine e fericitul, care n'a întâlnit nici odată în viața sa chipul domnesc și mîndru al omului schimonosit de stricătura beției într'o poziție hîdă și desgustătoare? Nu mai stă drept și arătos ca un stăpînitor, ci se încovoie ca un rob nemernic, șovăie ca un copil nevrșinic; cade ca un stîrb lipsit de viață. Ochii lui deștepti și vii dormitează stîniși și împăingeniți. În luminile lor nu zărești mai multă minte decît în ale unui bou. Icoana sfîntă a figurii lui, făcută după asemănarea lui Dumnezeu, s'a stricat; e numai o măzgălitură. Cine a mînjit-o astfel pe obraz, pe nas cu felurite vîpseli? Ce duh rău și-a bîtat joc de dînsa, încondindu-o ca să nu mai semene a om? Te întreb, ce lighioaie o fi astă făptură ciudată, care nu e nici om, nici animal? În loc să vorbească, gîngănește. Gura lui flecără bolborosește sunete fără legătură, fără interes sau fără judecată, așa că și un copil ar grai mai omenește.

Tot ce știe, se șterge din mîntea lui. Tot ce plînuia, se ascunde în întuneric. Uită trecutul și nu mai zărește de loc în viitor. Noapte și haos e în capul lui, haos și noapte se întinde și peste lumea lui. Din om a ajuns ne-om. Nu mai vede, nu mai pricepe. Înjură, răcnește, bate, fură, ucide. E turbat? Negreșit, sîntos nu e! Cine e treaz, să se dea în lături și să-l ocolească! Boala lui e grozavă! Ca mîne o să-l vedeți în spital ori în pușcărie. Săracul! Și ce blăstîm pe neamul lui! Din sângele bețivului es copil stricat, poraiți la beție și la fapte rele, uraiți a trece și dinșii prin cărciumă ca să ajungă tot la spital sau la ocnă. E un blăstîm, care prigonește până la al 9-lea neam, până la cea din urmă

odraslă! Strănepoții ispișese în jalnică ticăloșie greșelile strămoșilor loviți de păcat! Nici praf nu se alege de traiul lor, de casa lor, de neamul lor. Afurisită le este soarta și trude și agoniseala. Nici nu se prinde; ca putregaiul se dîrimă tot ce se înfripează o clipă din ostenelile lor!

Dușmanii ai omului sunt dar toți aceia, cari pun înaintea slăbiciunilor omenești ispita rîului, momeala păcatului. Dușmanii ai omului sunt toți aceia, cari au puterea și datoria de a îndepărta ispita, de a strivi păcatul, și nu fac aceasta! Dușman e cărciumarul, care otrăvește ca să trăiască luînd banii muncii ai altuia, cu să-l dea în schimb boala și pierzania rușinoasă.

În țesgheua negustorului de șpirit, bietele jertfe își grămădesc obolul vieții lor pierdute. Însăpîmîntați de nenorocirea ce amenință neamul și rușinați de ticăloșia ce aduce peste dînsul beția, trebuie să luptăm în contra rîului, după a noastră putere, în ori ce loc și împrejurare ne-am afla.

(„Antialcoolul“.)

I. Căv nescu.

Din Banat.

Răspuns la o infamie.

În fișuca „Controla“ am citit un comunicat al unui anonim, în care atacă persoana Prea-cuvioșiei sale d-lui archimandrit Filaret Musta.

Indigeat am rămas de conținutul celor invocate în acel comunicat, care se reduce la o concurență neonestă, din cauza denumirii preotului Serafim de capelan campestru; anonimul a trecut dincolo de ori ce margine, a găsit de potrivit a recurge la cele mai meschine mijloace, a lovi prin calomni și intrigi nedemne într-unul din cei mai mari demnitari ai bisericii noastre din diecesa Caransebeșului, în dl archimandrit Musta. Respectul ce am față de această numai de Dumnezeu acuită diecesă și față de prea demni ei conducători, ca sudit credincios nu pot trece cu vederea a nu răspunde idiotului din „Controla“ la minciunile nerușinate ce a voit a colporta în publicitate despre unul dintre cei mai demni bărbați ai diecesei noastre.

Nu m'am gîndit că pe lumea aceasta mai e și gelozie, mai e și invidie josnică; și am greșit, căci iată victima acestor patimi ale anonimului a devenit cel mai drept, cel mai bun și cel mai prompt în resortul său, dl archimandrit Filaret Musta, mîna dreaptă a bunului nostru Episcop.

FOIȚA „TRIFUNEI POPORULUI“

Destăinuire.

Mi-a spus demult măicuța,
Că are să mi-o ceară,
Dar' de-ar fi una c'asta,
Aș fi să es din țeară.

De geaba e frumoasă,
De geaba-i avuție,
Eu nu voesc nevasta
Să-mi poarte pălăria.

O vezi mereu... cu ochii, —
Șireți, cum te măsoară
Și de te prinzi de dînsa,
Gîndești că e cu poară.

Te 'njură, te alungă,
Și n' mînaș și-se sbate,
Și s'o săruți nici vorbă, —
Să fi cu ea și frate!

Auzi ce am pățit-o

Aseară 'n șezătoare :

M'am pus pe lîngă vatră

C'o mîndră torcătoare

Și nu știu cum prin glume,

Un fus i-am desfirat,

Și foc s'a făcut, spuză

S'abia ne-am împăcat.

Și altă-dată, 'n horă,

Eca p'avei să mor

De ciudă—numai dînsa,

Să joace pe picior.

Era s'o las în horă,

Și singură s'o las

Și mult mă mir de mine,

De 'n horă am mai rămas.

S'ai da adesea 'n boală

Frumșetea ș'avuția,

De nu voești nevasta

Să-ți poarte pălăria!

Iosif Stanca.

Todorică și Florica.

(Baladă.)

În pădurea pinului,
În munții Cătrînului,
Unde umbra nu s'abate,
Nici soarele nu străbate,
La masă de solzi de pește
Beau voinicii boierește.
Todorică, viteaz mare,
El din gură-așa grăia :
— Eu mai bine vreau să mor,
Decît eu să nu mă 'nsor
Cu frumoasa satului,
Cu Floarea bogatului.
El mult se vorbea
Și 'n sat se slobozia,
Că bani nu le trebuia,
Numai pe Floare-o fura.
Dar' voinicul de Mihaiu,
Ce păzia noaptea la cal,
El pe Floare-o auzia
Și cail îi năpustia
Și după lotri pleca.

Când acolo ajungea,
Dup'o stîncă s'ascundea.

Când zorile se vîrșea,

Florica plîngea

Și vieța-și blăstîma.

Todorică așa-i grăia :

— Tu, Florică, draga mea,

Nu plînge pe maică-ta,

Vieța nu-ți blăstîma!

Aici fere nu răpesc,

Nici oameni nu te găsesc.

Tu rămîni singură-acasă,

Să ne-astepti cu prînz pe masă.

Dar' Florica așa-mi zicea :

— Todorică, viteaz mare,

Sece-ți ție inima,

Că-i numa venin în ea,

Când pe mine mă oprești,

Să nu plîng pe maică-mea,

Care m'o iubit curat

Și cu drag m'o sărutat.

Todorică așa-mi zicea :

— Tu, Florică, draga mea,

Rămîni singură-acasă,

Să ne-astepti cu prînz pe masă.

El odată fluera,

El prin codru se 'mpărția

Imi tin de sub demnitătea mea a mai cita la locul acesta din pasagiile invocate în comunicatul nesocotitului anonim, dar mă doare de boala ridicolă ce băntue dela un timp încoace multe capete de ale coconășilor noștri, care au facultatea excepțională de a deveni instrumente rău făcătoare bisericești noastre.

Mă doare când viața unor atari nenorociți este un șir de lașități, intrigă și abuzuri, încât s'au pierdut toate speranțele a mai putea aștepta deia dintr-o înfrurire binefăcătoare pentru biserică.

Virtutea la atari coconăși este o amestecătură bizară de bun și de rău, de leal și de perfid, un lucru necomplet, căruia îi lipsește foarte puțin spre a deveni ridicol.

Inima lor este seacă de ori ce simțământ și fără de nici o considerație atacă instituțiunea cea mai sfântă, adică biserica și pe conducătorii ei, fără curajul de a se subscrie; și dacă 'mi este ertat în bue să constat, că multe rele provin din bandele acelor coconăși descerești.

În fine desfid pe ozi și cine s'imi spune că bun lucru a făcut coconășul din „Controlă“ unde este la el inima, virtute? Iată deci un coconăș domnit de lașitate, intrigă și abuz, — rușine să-i fie!

Coconășule din „Controlă“!

Notează-ți: o muncă conștientoasă nu se dărmă cu calomniile și intrigile scârboase!

Un preot din Craina.

DIN BIHOR.

Pentru corespondența mea apărută în unul din numerii de Dumineca a prețuitei foi „Tribuna Poporului“ sub titlul „notar vrednic“ dl S. Botescu sub cuvântul că eu aș fi atins autoritatea dascălească, s'a supărat. Eu v'am și replicat momentan, dar, după spusele onoratei redacțiuni, răspunsul meu n'a ajuns la destinațiune. Imi permit deci acum a răspunde dlui Botescu și a-l chiarifica în următoarele:

Domnului învățător Botescu îi place că dl notar Oancea se interesează de școală, incasează regulat salariile etc. etc.; nu-i permite însă la nici un cas ca notarul să dispună în școală ca autoritate; va să zică dl Botescu e gelos de autoritatea sa de învățător. „Cel ce cetește, să înțeleagă“. Mie îmi place foarte mult pășirea energică a domnului învățător în chestia de autoritate, și aceasta din motivul că știu că autoritatea la dascăl e ceea ce e la un avocat clientela, ori mai la înțelesul tuturor ce sunt roatele la car. Fără autoritate nu numai

învățătorul, dar ori cine altul e un nimenia în oficiul său. Nu pot deci decât să laud zelul dlui amintit în acest punct. Dacă însă corespondența mea era cetică așa ca înțeleg să fie, apoi de bună seamă nici dl Botescu nu scria ceea ce a scris. Eu adevărat avusesem în vedere pe dl notar din B. Lazuri și învățătoria din cercul lui. Dacă îi era cunoscută d-sale și acea împregiurare, că dl notar Oancea din B. Lazuri e asesor consistorial și ca atare e în drept nu numai a cereșta școala, dar a și da fiecărui dascăl, cel puțin din cercul său, onoarea meritată ori la din contră dojana ce i-se cuvine, apoi eu așa crede că nu scria dl Botescu nimic. În calitate de asesor dl Oancea, eu cred, că e autoritate de care nu te poți desbăra cât timp cineva e învățător confesional. Ce privește presupunerea dlui Botescu că eu aș fi deobligat, cine mai știe în ce măsură dlui Oancea ori că doară aș face pe lingșitorul, îl asigur pe numitul domn, că eu n'am cu dl Oancea nimic, nu i sunt deobligat de fel, nu trăiesc în cercul aceluia, nu i sunt dator cu nimic și nici nu mi-a făcut nici un bine.

Pentru ce am simpatie față de el? Iată de ce: Simpatizăm îl stimez și aflu de bine a-l omni și publice, pentru că e om întru toate conștient și pe deasupra are la inimă înaintarea culturală-materială a poporului, din sudoarea căruia trăiește. M'ai înțeles, dl Botescu?

Ce privește pasagiul ultim din răspunsul dlui Botescu, apoi acela e sau din vina penei, sau din a țărului ori din nepriceperea mea, de tot confuz. Aici deci am rămas dator cu răspunsul.

Ca de încheiere adaug că eu chiar ca și dl Botescu prețuesc pe învățătorii singurți și conștii de chemarea lor și poftesc ca atari învățători să fie stimati de toți și vreau cu tot dragul, ca în fruntea acestora să fie chiar dl Botescu.

Alfa.

EXAMENE.

Cacova.

Școala are mărițiunea spre a învăța și a crește mlădițele tinere. Ea are a dea volia simțurile înăscute precum și a propaga în elev cunoștințele necesare spre a-l face membru folositor societății omenești. Spre a avé astfel de elevi e necesar să ai educători de aceia cari posedă calitățile recerute pentru dezvoltarea simțurilor înăscute precum și pentru propagarea învățătorilor. Noi cel puțin nu ne putem văra înaintea lumii,

că nu am poseda altele de educatori; ce e mai mult putem fi mândri că avem astăzi în era aceasta educatori (învățători) dintre cei mai destoinici. Aceasta aserțiune o dovedesc examenele date din partea învățătorilor cu elevii de la ambele școli, ținute în luna lui Maiu. c. sub președința preș. on. domn protopresb. traie. Alexaniciu P. Popa și a mult stimatului domn George Țiunea ca esniști din partea Ven. Cons. diecesan.

La 8 ore s'a început examenul la clasa I cu elevii și elevele la care funcționează ca învățător de bună speranță Ion Cioe. Acest învățător încă tânăr, dar se vede că și-a însușit frumoase cunoștințe pedagogice, căci a arătat un progres frumos cu elevii și elevele sale; atât întrubărilor cât și răspunsurile au fost pentru publicul asistent pe deplin mulțumitoare.

Aceasta a întârit o simpatie domn comisar în cuvântul său de încheiere.

La orele 10 s'a început examenul cu elevii și elevele la clasa a doua, unde funcționează ca învățător harnicul pedagog Traian Lintre. Aici înainte de începere braval protopop prin cunoștința-i fapt spune învățătorului și elevilor „că este convins și sigur că va merge ca totdeauna mângăiat de succesul strălucit al examenului.“

Au urmat întrebările puse din partea învățătorului, care prin cunoștința-i metod pedagogice n'a arătat peste tot așa răspunsuri, încât au pus în vîmire publicul asistent.

Da, acest învățător își pricepe chemarea sa. El nu numai cu elevii săi obligatori se ocupă, ci mai proporează și elevii, care merg de-a dreptul la gimnasia; ba e-i mai mult, a avut și de acei elevi, care au intrat de-a dreptul la institutiile de cultură mai înaltă și care sunt astăzi cel mai aprigi propagatori ai culturii. Ear' ce privește poporul, apoi încă putem zice cu siguranță, că l'a pregătit prin școli la un nivel înalt. Încât se poate număra între popoarele bine dezvoltate.

Acest braval învățător a vestit de pe catedra școlii cultura un șir de 25 ani, și totdeauna s'a bucurat de rodul bun al ostenețelor sale. Cine știe, cât de mult a trebuit să jorfească în acest șir de ani pentru bunul și mărețul scop, ce singur l'a ales, după cum înșuși a mărturisit zicând: „Am avut și am la vedere, a-mai implini chemarea cea grea totdeauna conștient și cu scumpătate. Așa este, braval învățător multa a trebuit să sufere în acest șir de ani, dar faptele săvîșite pentru cultura neamului, încorena-l vor cu lauri; căci luptă bună a luptat. Urmeze deci înaintea, pentru a

înălța neamul tot mai mult la cultura avărată, ca așa și noi să putem concura cu alte națiuni mai înaintate, și bună respălă va avé.

Caragiu.

Ohai.

Cu mare bucurie am așteptat știri examenele școlare ce a fost publicat de preacoronatul domn protopop. Sargiu Medea pe ziua de 9 Maiu 1900. Am alergat la școală spre a ne vedea de răspunsurile copiilor noștri, dar ne-am înțeles foarte puțin de așteptările noastre. În loc de înaintare de tot îndăreț ca raul; la școala noastră confesională gr. ort. din Ohai sunt aplicat doi învățători definiți și anume: Sile și Demeter; cei dintăiu a absolvat preșdiancia la Blaj și în 1898 a concurat spre a fi ales la școala noastră gr. ort. cu toate că nu l'a fost în regulă diploma, lipsindu-l examenul din religie gr. ort., a fost pus în candidație, cu altă învățător deplin calificat. O parte a poporului l'a voit fi în adăpați cu rachiul jidov; dar numai provizor. În contra acestuia am protestat cunoșcându-l prea bine că a putem aștepta înaintare de la dînsul, și fără a ne praxă a fost întârită alegerea de maritul Consistor. În anul trecut a fost examenul foarte slab, ba încă au fost a adoniași de preacoron. du prot., că dă și în viitor se va purta astfel, și va trap sub cercetare disciplinară. În anul acesta a'a pînt examenul de la 9—12 în amîndou clasele; școala a fost îndesuită de oameni, rezultatul examenului a fost mai slab ca în anul trecut, și și de astădată au fost în fruntea de preacoron du prot. acest doi învățători. Ești-au gresit chemarea. Oare dă suatem a contribuț spre susținerea acestora fără a vedé v'au sporu după dîșii? Po testăm contra lor — și rugăm pe Dîș să ferească școala română de astfel de învățători nepăsători.

Atragem atențiunea maritului Consistor asupra acestui lucru trist — spre ne scuti de un viitor mai trist.

Cu toată stima:

Ioan Murășianu,
membru în consistor.

Dela sate.

Risculita, în August, 1900.

Onorată Redacțiune,

Vé rugăm a da loc următoarelor în prețuita foaie „Tribuna Poporului“

La toate cărările
Să țină drumurile,
Unde trec neguțătorii
Să-i lase fără bănișori.
Când ei se depărta,
Florica 'n casă plîngea;
Dar' Mihaiu de grab venia,
Că bogatu-așa zicea:

— Care voinic s'o afla
Să-i aducă pe Floarea,
El știu că i-o da:
Un pluguț cu șese boi,
Zece porci de îngrășat
Și pământ de sîmănat.
Ș'apoi i-o mai da și-o casă,
Și pe Floarea de mireasă.
Mihaiu la Floarea mergea
Și în casă e intra,

Și din gură-așa graia:
— Tu, Florică draga mea,
Nu plînge, nu suspina,
Viața nu-ți blăstăma,
Și te gati și haidai
S'ajungem la maică-ta,
Pîn' soare n'o scăpeta.
Florica când îl vedea,

— Lase arunca în brață
Și-l săruta cu dulceță.
El de galbini se încarca
Și la maică-sa pleca...
Când soarele scăpeta,
La bogat e ajungea.
Lotrii când venia
Ei nu aflau prânz pe masă,
Nice mândra de mireasă.
În foc nu e nici un jar,
Numai jale și amar...!
Dirineața 'n prânzul mare,
Potera îl ocolia.
Unsprezece au scăpat,
Todorică stă legat.

Caleasă de Emilian Novacovic
din Răcășdia.

Căntece cătănești.

(Din Cuvin.)

Frunzuliță de pe baltă,
Toată lumea mă întrebă,
Că de ce-ă tristă și slabă;
Tristă, slabă cum n'oiu fi,
Că n'am cu cine vorbi.

Pe cine-am avut mai drag
L'a jurat Neamțul sub steag,
Sub steag negru de mătășă
Trei ani să nu vin'acasă.
Dar trei ani îi vreme lungă,
Cine poate să-i ajungă,
Dar sub steag îl jurat Joi
Și ne-om iubi amîndoi.

Mândră, cu ear' oiu veni,
Dar noi nu ne-om mai iubi,
Că asară-am auzit
Cătr'o fată ai vorbit,
Că pe mine m'ai urit
Pentru niște vorbe rele
Ce le face o muere,
Ca să nu mai merg la vot,
Să ne iubim amîndoi.

Dar tu, mândră, n'asculta
Ce-ți spune ție alta.

Frunzuliță de pe baltă,
Eară ne-om iubi odată.

Frunză verde doi boiori,
Vai de maica cu feciori,

Necăjește pînă-ți crește,
Și împăratu-ți stăpânește
Și-ți dă pușcă și sabie;
Ca pușca nu ști pușca,
Cu sabia nu ști da.
Nu știu rindul plumbului,
Ci știu rindul plugului.
De când la plug n'am umblat,
Pînă albă n'am mîncat
Nămaț profontul uscat
Cu picioarele călcat
Și cu maja măsurat

Măndruță cu e-sa 'n colț,
Fosta-l drăguță la tot,
Dar mi-ai fost dragă și mie
Din a mea copilărie;
Dar noi, mândră, ne-am lăsat,
Căci cătăna m'au luat
Și eu seara și-am cântat
Cu jele și cu bănat,
Auzind că m'ai lăsat;
Și eu trebe să pornesc
La Neamțul să cătănesc.



Avis!

Doritorii de a-și procura crucei și monumente de piatră albă, fină, giluită și negiluită sunt rugați să binevoiască a se adresa la Domnul **Iosif Stancovits** neguțator în Bogșa montană (Nemet-Bogșan) care va servi prompt și cu cele mai eține prețuri din magazină sa de piatră.

Cu totă stima

Iosif Stancovits,
în Bogșa Montană.

465 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **Comptabil-Cassar** la „Comoara“ Asociațiune de consum în Sasca-montană prin acesta se escrie concurs cu un salariu anual de 1000 Coroane (500 fl.) care salariu cu timpul se va mări treptat.

Postul este de ocupat cu 1. Noemvrie 1900. st. n. Rugările împreună cu documentele necesare, sunt a se trimite, până la 1 Octomvrie 1900. Dlui Iustin Chirilla în Szászkaánya.

Sasca-montană la 1 August 1900.

471 2—2

Direcțiune.

Se caută un învățacel

pentru prăvălia de Coloniale a Domnului **Daniel Radivoevits în Bozovici,** care se primește imediat, sub condițiuni favorabile.

472 2—3

Op premiat de Academia Română.

Semințe

din

Agrul lui Christos.

Cuvântări bisericesti

de

Zacharia Boiu,
asesor consistorial, protopresbiter etc

Cu binecuvântare arhierescă.

- Tom. I.: cuvântări la toate Duminecile de preste an.
 „ II.: „ „ praznicele și sărbătorile,
 precum și la casuale bisericesti.
 „ III.: cuvântări la inmormântări, parastase etc.

Pretul fiecărui tom 3 coroane și porto postal.

Se află de vânzare la autor în Sibiu.

462 3—3

Institut de cură,

deschis de dimineața dela 6 ore până la 7 ore seara
(abstrăgând orele dela 9—11 in. am.)

La dispoziția publicului stau următoarele mijloce de lecuire:

Scaldă în lumina electrică:

1. Reumă, podagră, aprindere de nervi (ischias), dureri la coaste și la față, nevralgia, aprindere de pelița peptului și a foalelui, otrăvire cu metal (argint viu, zinc, argint, plumb).
2. Morburii de sânge (cu ajutorul curei de mercuriu și iod), îngrășarea peste măsură, grăsimea de inimă, aprindere de pelița rinichilor, boala de zachar (diabet).
3. Anemia, nevrastenia (slăbirea nervilor), nervositatea.
4. Morburii de piele învechite, scrofule, luparea etc.

După felul boalei, scaldă aceasta poate fi urmată de lecuirea cu apă rece, de masagiu sau împachetare. — Intrebuintarea odată costă: 1 fl. 25 cr.; 15 bilete: 15 fl.

Camere pentru inhalație, după metoda dela Gleichenberg Ems, pentru aprindere acute și învechite de gât, de plumăni, cum și pentru dilatare de plumăni și astma. — Intrebuintarea odată costă: 75 cr.; 15 bilete: 9 fl.

Cura cu apă-rece. Intrebuintarea odată: 60 cr.; 15 bilete 7 fl.

Gimnastica svedeză pentru întărirea reconvașenților cu musculatura slăbită, pentru întărirea băieților și a oamenilor desvoltați, cari sufer de morburii de inimă și de strimțarea coșului peptului.

Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după cum e felul casului de boală.

Fie care bolnav se bucură de căutarea ce l-o proserie medicală seu propriu, sau după sfatul ce însumă l'î dau. Ori ce îndeplinire a curei se întempează sub veghierea mea personală.

Dr. A. HECHT, 450 20—20

Arad, strada Templom, palatul Minerii or. Telefon: Nr 270